PUUTARHAVILJELY

Kasvien keskellä saa päästää aistinsa valloilleen ja toteuttaa villeimmätkin ideansa. **VANHEMPI TUTKIJA ERJA RAPPE, IKÄINSTITUUTTI**

Taimiuutuuksia etsitään takapihoilta ja kaukomailta

Blomqvistin taimiston tavoite on jalostaa pohjoisen olot kestäviä tiheäsoluisia kasveja.

Blomqvistin taimistolle haetaan jatkuvasti lisää lajikkeita ulkomailta.

ESKO KESKI-VÄHÄLÄ

Leif Blomqvistin taimistolta Pedersörestä löytyy 170 hedelmäpuulajiketta. Viennin osuus taimiston myynnistä on puolet. Eniten tavaraa viedään Ruotsiin, Islantiin ja Venäjälle.

PEDERSÖRE (MT)
Blomqvistin taimistolla Pedersöressä ostajaa odottaa valtava kirjo hedelmäpuiden ja marjapensaiden tamia.

”Pohjoisessa menestyviä hedelmäpuulajikkeita on 170. Marjapensaiden lajikemäärää on mahdoton sanoa, mutta paljon niitä on”, **Leif Blomqvist** esittelee.

Tarhuri kertoo tekevänsä jatkuvasti tutustumismatkoja löytääkseen uusia lajikkeita. Niitä haetaan pääosin Kanadasta, Venäjältä ja Kiinasta.

Myös asiakkaat auttavat uutuuksien löytämisessä. He tuovat taimistolle paljon lajikkeita, joita sitten lisätään ja säilytetään.

Yksi esimerkki on harvinainen Wilma-keltakriikuna, joka tuli asiakkaalta Turusta.

”Toisen harvinaisuuden kaverini löysi tontilta, jossa on nyt kerrostalo. Saimme pelastettua sieltä jaloversoja, ja ne nimettiin Vanha Waasan kriikunoiksi.”

Löytöpaikalla on Blomqvistin mukaan ollut taimisto 1800-luvulla, joten lajike on ainakin 200 vuotta vanha.

Kasveja lisätään eniten varttamalla. ”Noin 18 000 hedelmäpuuta vartetaan vuosittain.”

Taimet kasvatetaan pääosin ulkona. Kasvihuonealaa on yli 500 neliötä, ulkona on tilaa 3–4 hehtaaria.

Lisäksi on käytössä tuhannen neliön kylmiö sekä maakellari.

”Niissä varastoidaan toimitusvalmiit lavat tukuille sekä jatkokäsittelyä vaativat kasvit.”

Taimistolle tulee lisäksi solukkolisäyksellä tuotettuja mikrotaimia muun muassa Oulun yliopiston laboratoriosta.

Yleensä uusi lajike on valmis myytäväksi muutamassa vuodessa.

”Jos testataan talvenkestävyyttä, menee kauemmin. Välillä vaatii 10 vuotta ennen kuin saa pienestä oksan pätkästä myytäviä taimia.”

Esimerkki kestävyydestä on Onega-keltaluumu.

”Se on tuotu Venäjältä ja talvehtii jopa 40 asteen pakkasessa”, Blomqvist kertoo.

Myyntiä ulkomaille
Blomqvistin taimistolta myydään paljon taimia Ruotsiin.

”Verkkokaupan ja ulkomaisille tukkureille myynnin lisäksi käymme vuosittain kaksilla messuilla Ruotsissa. Suomalaisilla taimilla on siellä hyvä maine. Hinta on sellainen, että kannattaa lähteä.”

Kun messumyynnit lasketaan mukaan, viennin osuus taimiston myynnistä on puolet. Merkittävimpiä maita ovat Ruotsi, Islanti sekä Venäjä.

Tärkeä osa taimiston työtä on asiakkaiden neuvonta.

Blomqvist on kirjoittanut useita kirjoja, joista löytyy tietoa ja vinkkejä aloittelevalle puutarhurille.

”Nykyään aihe kiinnostaa taas myös nuoria. Tietoa haetaan netistä ja asiaan osataan perehtyä.”

Alkuun Taunuksella
Blomqvist aloitti 37 vuotta sitten marjanviljelyllä. Pian rinnalle tuli marjapensaiden myynti torilla Ford Taunuksen takakontista.

”Ennen tein myös graafisen valokuvaajan töitä. Kokopäivätyönä taimisto on ollut 20 vuotta.”

Taimistolla ahertaa kahdeksan ympärivuotisia työntekijää. Kevään sesonkina määrä nousee 35:een

Blomqvist opiskeli puutarhuriksi Rovaniemellä, minkä jälkeen jatkoi opiskelua puutarhamestariksi.

”Sain koulutuksesta hyvän pohjan siihen, miten saadaan taimet viihtymään vaikeissa oloissa.”

JUKKA LEHTINEN

Marjasinikuusama pärjää pakkasessa

Ensimmäiset marjasinikuusamat tulivat Blomqvistin taimistolle Pedersöreen jo 15 vuotta sitten.

”Luonnonlajikkeessa marjat eivät olleet hyviä. Uusissa Venäjällä ja Kanadassa jalostetuissa lajikkeissa on isommat ja paremman makuiset marjat”, **Leif Blomqvist** kertoo.

Tänä vuonna Blomqvistilla on myynnissä kymmenen uutta marjasinikuusaman lajiketta.

Marjat ovat väriltään sinisiä ja muodoltaan pitkulaisia. Uusissa lajikkeissa marjojen pituus on jopa 35 milliä.

”Marjoissa on samat antioksidantit kuin villimustikassa. Maultaan marja on makea ja happoinen, se sopii niin syöntiin kuin keittiöön”, Blomqvist sanoo.

Marjasinikuusama kukkii toukokuussa. Satoa saadaan jo ennen mansikkaa.

Marjasinikuusama kukkii toukokuussa. Satoa saadaan kerättyä Blomqvistin mukaan jo ennen mansikkaa.

”Kukat kestävät kahdeksan astetta pakkasta. Kimalaiset hoitavat pölytyksen, koska mehiläisiltä se ei yhtä aikaisin onnistu.”

Marjasinikuusama on harvinainen kasvi mutta on Blomqvistin mukaan yleistymässä.

”Tavallisen sinikuusaman marjat ovat myrkyllisiä, joten jalansijan saaminen on kestänyt.”

JUKKA LEHTINEN

Pirjo Tapanila otti harvinaisuudet kaupalliseen tuotantoon

HUITTINEN (MT)
Huittislainen **Pirjo Tapanila** napsauttaa elokuisena iltapäivänä pellollaan kasvavasta parimetrisestä maissikasvustosta tähkän ja kuorii sen. Kullankeltaista tähkää ojentaessaan hän antaa kyytipojaksi tärkeän neuvon: tuoretta kotimaista maissia ei kannata keittää.

”Maissi kannattaa ehdottomasti syödä sellaisenaan.”

Puutarhuri on oikeassa. Maku on makea, rakenne rapsakka ja mehukas.

Tapanila tunnetaan hyvistä neuvoistaan. Innokas ruuanlaittaja on testannut, millä tavalla nautittuna hänen viljelemänsä vihannekset ovat parhaimmillaan. Neuvoja hän jakaa suoramyyntitapahtumissa ja kiertäessään kaupoissa esittelemässä tuotteitaan.

Ja testattavia vihanneksia riittää. Tulevana kesänä hänen pelloillaan kasvaa maissin lisäksi ainakin kesäkurpitsaa, kurpitsaa, suippokaalia, kyssäkaalia ja lehtikaalia, pinaattia ja erilaisia papuja.

Pirjo Tapanila sekä ihmettelee että harmittelee sitä, että kyssäkaali on ihmisiltä vuosikymmenten saatossa unohtunut. ”Ihana vihannes”, hän korostaa.

Maissi on yksi Pirjo Tapanilan puutarhan suosituimmista tuotteista. Kotimainen maissi kannattaa syödä sellaisenaan, vaikka suoraan pellolta, puutarhuri itse neuvoo.

VILLE-PETTERI MÄÄTTÄ

Kesäkurpitsasta kaikki alkoi. Pirjo Tapanila viljelee kesäkurpitsaa yhä, vaikka sopimustuotanto on päättyi. Suotuisana keväänä kurpitsat istutetaan avomaalle toukokuussa.

Nykypäivän erikoistuneessa tuotannossa vastaava monipuolisuus on harvinaista.

Erikoistumisesta erikoisuuksiin
Erikoiskasvien viljelyllä on Tapanilan tilalla pitkä historia, mutta vielä kymmenkunta vuotta sitten hänen kaupallisesti viljelemänsä kasvivalikoima oli suppea.

Aikaisemmin hän viljeli pääasiassa kesäkurpitsaa Saarioisten Huittisten säilyketehtaalle ja keräkaalia keuruulaiselle Vaissille.

Kun Saarioinen luopui säilykkeistä ja myi toiminnan Felixille, myös sopimustuotanto yhtiölle päättyi.

Keräkaalista oli pakko luopua terveydellisistä syistä. ”Jalat eivät kestäneet rasitusta.”

Sopivasti tähän saumaan osui Huittisissa toimivan Satafood-kehittämisyhdistyksen hanke, jossa kartoitettiin uusia viljelykasveja avomaavihannesten tuotantoon.

Hanke meni mutta monipuolisuus jäi
Satafoodin hankkeessa testattuja vihanneksia olivat eriväriset porkkanat ja punajuuret, kurpitsat, mangoldi, maissi, Uuden-Seelannin pinaatti, avomaan tomaatti, pavut ja punainen suippokaali.

Pirjo Tapanila ryhtyi hankkeen koepuutarhuriksi testaamaan vihannesten soveltuvuutta satakuntalaisiin oloihin.

Hanke päättyi jo pari vuotta sitten, mutta sen tuoma monipuolisuus jäi Tapanilan tilalle.

Samalla myös toiminnan luonne muuttui huomattavasti aikaisemmasta.

Enää Tapanilalla ei ole sopimusviljelyä, vaan hän tekee yhteistyötä paikallisten kauppiaiden kanssa.

Siinä tilan sijainti on suureksi eduksi.

”Isot kaupungit, Rauma ja Pori, ovat lähellä, ja myös Huittisissa tuotteille on hyvin kysyntää.”

Kasvukaudet ovat olleet suotuisia
Uusi kasvukausi on jälleen aluillaan. Vuodenkierrossa ollaan Tapanilan tilalla nyt siinä vaiheessa, että viljelysuunnitelmat ovat valmiina ja siementilaukset tehty.

Huhtikuussa Pirjo Tapanila kylvää ensimmäiset siemenet kasvihuoneeseen itämään. Jos kevät on aikainen, ensimmäiset kasvit ovat ulkona kasvamassa toukokuussa, hän kertoo.

Viime vuodet ovat olleet Huittisissa avomaavihanneksille suotuisia.Viime vuonna hän istutti ensimmäiset kesäkurpitsat avomaalle jo toukokuussa.

JUHANI REKU

www.konekesko.com
YAMAHA Revs Your Heart

IHANA KEVÄT SAAPUU JÄLLEEN
Lahden Messukeskukseen 24.–26.4.2015
KATSO MONIPUOLINEN MESSUOHJELMA
www.pihapiirimessut.fi
• Liput ennakkoon 10 € (norm. 12 €) liput.lahdenmessut.fi
• Aukioloajat: pe 10-18, la 10-17, su 10-16

Piha- ja puutarhamessut PIHAPIIRI

Mielen hyvinvointi versoo puutarhassa

Puutarhan hoitaminen edistää niin kehon kuin mielen hyvinvointia, kertoo vanhempi tutkija **Erja Rappe** Ikäinstituutista.

Hän liittää puutarhan hoitamiseen viisi ominaisuutta, joista mielen hyvinvointi ammentaa: sitoutuminen, osallisuus, mielen kimmoisuus, vapaus ja rohkeus.

Puutarhassa touhutessaan voi toteuttaa itseään. Sitoutuessaan kasvien hoitamiseen oma identiteetti ja osaaminen rakentuvat toiminnan kautta.

Kun sormet upottaa multaan, syntyy tunne osallisuudesta. Ihminen on mukana kasvussa, mikä suuntaa mielen nykyhetkeen ja synnyttää uskoa tulevaan.

Kimmoisuudella Rappe kuvaa mielen kykyä palautua kuormittavista asioista. ”Puutarhan hoitaminen vähentää mielen haavoittuvuutta ja vahvistaa kykyä toipua vaikeista kokemuksista.”

”Puutarha vapauttaa ja antaa rohkeutta olla oma itsensä. Kasvien keskellä saa päästää aistinsa valloilleen ja toteuttaa villeimmätkin ideansa.”

> Kun iskee kätensä multaan ymmärtää, että elämässä kaikki ei ole valmista.

Vaikka elämää ei voi hallita, on ihmisen hyvinvoinnille tärkeää tunne, että hän pystyy vaikuttamaan asioihin. Puutarhanhoito antaa valinnanmahdollisuuksia, vaikka vain pieniä. Voi valita, kylvääkö keltaisia vai vihreitä kesäkurpitsoita.

Se, mitä puutarhalla tarkoitetaan, monimuotoistuu. Puutarha voi olla melkein mitä tahansa ympäristökasvatuksesta kaupunkipalstaan. ”Tämä onkin puutarhan vahvuus, se venyy ja taipuu monenlaiseen”, Rappe sanoo. ”Kun iskee kätensä multaan ymmärtää, että elämässä kaikki ei ole valmista.”

Ihmisellä on tarve kuulua johonkin ja määritellä näin identiteettiään. Kasvien vaaliminen on yksi keino. Nykyihminen haluaa leimautua puutarhaan, koska se on hyvän ihmisyyden ja elämän väline.

Puutarhat ja palstat edistävät ulkomaalaisten kotoutumista. Omat taidot ja kulttuuri kukoistavat omilla palstoilla. Yhteisymmärrys siellä häärivien suomalaisten kanssa syntyy, vaikka yhteistä kieltä ei ole.

Rappe on puutarhaterapiaan tutustunut maatalous- ja metsätieteiden tohtori, joka kertoi ajatuksistaan Biolanin ja Boschin tilaisuudessa Vantaalla tammikuun lopussa.

MAIJA ALA-SIURUA